Erthyglau Cymdeithasu Y Coleg Cymraeg Cenedlaethol (2022)

1 **Enw'r cwmni yw Y Coleg Cymraeg Cenedlaethol**
(ac yn y ddogfen hon fe'i gelwir "y Coleg").

Dehongliad

2 Yn yr Erthyglau:

ystyr "Aelodau" yw tanysgrifwyr cyfredol y Coleg;

ystyr "Amcanion" yw amcanion y Coleg fel y'i nodir yn Erthygl 4;

ystyr "Bwrdd" yw bwrdd Cyfarwyddwyr y Coleg o dro i dro;

ystyr "Cadeirydd" yw cadeirydd y Bwrdd o dro i dro;

ystyr "Cyfeiriad" yw cyfeiriad post neu, at ddibenion cyfathrebu electronig, rhif ffacs, cyfeiriad e-bost neu bost neu rif ffôn ar gyfer derbyn negeseuon testun sydd, ym mhob achos, wedi'i gofrestru ar gyfer y Coleg;

ystyr "Cynrychiolydd Awdurdodedig" yw person a benodir i fod yn gynrychiolydd Aelod yn unol ag Erthygl 23;

ystyr "y Coleg" yw'r cwmni y bwriedir iddo gael ei reoleiddio gan yr Erthyglau;

ystyr "Diwrnodau Clir" yng nghyd-destun cyfnod hysbysiad yw cyfnod heb gynnwys:

- y diwrnod pan gafodd yr hysbysiad ei roi neu yr ystyrir ei fod wedi'i roi; a'r
- diwrnod y rhoddir yr hysbysiad ar ei gyfer neu'r diwrnod y daw i rym;

ystyr "y Comisiwn" yw Comisiwn Elusennau Cymru a Lloegr;

ystyr "y Cyfarwyddwyr" yw cyfarwyddwyr y Coleg. Y Cyfarwyddwyr yw'r ymddiriedolwyr Coleg fel y'u diffinnir gan adran 97 o Ddeddf Elusennau 1993;

ystyr "Deddfau Cwmnïau" yw'r Deddfau Cwmnïau (fel y'u diffinnir yn adran 2 Deddf Cwmnïau 2006) cyn belled ag y bônt yn gymwys i'r Coleg;

mae "Dogfen" yn cynnwys, oni bai y pennir fel arall, unrhyw ddogfen sy'n cael ei hanfon neu ei chyflenwi ar Ffurf Electronig;

ystyr "yr Erthyglau" yw Erthyglau Cymdeithasu'r Coleg fel y'i cofnodir yma a'i haddasu o dro i dro;

mae gan "Ffurf Electronig" yr ystyr a roddir yn adran 1168 o Ddeddf Cwmnïau 2006;

mae "Swyddogion" yn cynnwys y Cyfarwyddwyr a'r Ysgrifennydd (os oes);

ystyr "y Sêl" yw sêl gyffredin y Coleg, os oes un ganddi;

ystyr "Ysgrifennydd" yw unrhyw un a benodir i gyflawni dyletswyddau ysgrifennydd y Coleg; a

bydd geiriau sy'n cyfleu un rhyw yn cynnwys y ddau ryw, ac mae'r unigol yn cynnwys y lluosog ac i'r gwrthwyneb.

Oni bai fod y cyd-destun yn mynnu fel arall, mae gan eiriau neu ymadroddion sydd wedi'u cynnwys yn yr Erthyglau hyn yr un ystyr ag yn y Deddfau Cwmnïau 2006 sydd mewn grym ar y dyddiad pan ddaw'r Erthyglau hyn yn gyfrwymol ar y Coleg.

Ar wahân i'r eithriad a nodwyd yn y paragraff blaenorol mae cyfeiriad at Ddeddf Seneddol neu ddeddfiad arall yn cynnwys unrhyw addasiad neu ailddeddfiad ohoni sydd mewn grym am y tro.

Atebolrwydd Aelodau

3 Mae atebolrwydd pob Aelod wedi'i gyfyngu i £10, sef y swm y mae pob Aelod yn ymgymryd i'w gyfrannu i asedau'r Coleg os caiff ei ddirwyn i ben tra bo ef neu hi yn Aelod neu o fewn un flwyddyn ar ôl iddo ef neu iddi hi beidio â bod yn Aelod, ar gyfer:

(a) talu dyledion ac atebolrwydd y Coleg a gododd cyn iddo neu iddi beidio â bod yn Aelod,

(b) talu costau, taliadau a threuliau dirwyn i ben, ac

(c) addasu hawliau'r rhai sy'n cyfrannu ymhlith ei gilydd.

Amcanion

4 Amcan y Coleg fydd, er lles y cyhoedd, hybu dysg a gwybodaeth drwy:

(a) hyrwyddo, cynnal, datblygu a chynllunio darpariaeth cyfrwng Cymraeg a iaith Gymraeg a gweithgareddau perthynol mewn addysg uwch, sefydliadau addysg bellach ac addysg barhaus yng Nghymru, gan weithio gyda sefydliadau addysg uwch, addysg bellach, ysgolion a sefydliadau partner yng Nghymru a thrwyddynt; a

(b) hyrwyddo, cynnal, datblygu a chynllunio dysgu, caffael, gwella a gloywi sgiliau cyfathrebu iaith Gymraeg i bobl yn gyffredinol gyda sefydliadau addas yng Nghymru a mannau eraill.

Pwerau

5 Mae pŵer gan y Coleg i wneud unrhyw beth y cyfrifir ei fod yn hybu ei Amcan(ion) neu'n gydnaws neu'n atodol i wneud hynny. Yn arbennig, mae pŵer gan y Coleg i:

(1) codi arian. Rhaid iddo gydymffurfio ag unrhyw reoliadau statudol perthnasol;

(2) prynu, cymryd ar brydles neu yn gyfnewid, hurio neu gaffael fel arall unrhyw eiddo a chynnal a chyfarparu'r eiddo i'w ddefnyddio;

(3) gwerthu, gosod ar brydles neu waredu fel arall y cyfan neu unrhyw ran o'r eiddo y mae'r Coleg yn berchen arno. Wrth ymarfer y pŵer hwn, rhaid i'r Coleg gydymffurfio fel y bo'n briodol ag adrannau 36 a 37 o Ddeddf Elusennau 1993, fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Elusennau 2006;

(4) benthyca arian a chodi'r cyfan neu unrhyw ran o'r eiddo y mae'r Coleg yn berchen arno fel gwarant ar gyfer ad-dalu'r arian a fenthyciwyd neu fel gwarant ar gyfer grant neu gyflawni rhwymedigaeth. Rhaid i'r Coleg gydymffurfio fel y bo'n briodol ag adrannau 38 a 39 o Ddeddf Elusennau 1993, fel y'u diwygiwyd gan Ddeddf Elusennau 2006, os yw'n dymuno morgeisio tir;

(5) cydweithredu ag elusennau, cyrff gwirfoddol ac awdurdodau statudol eraill a chyfnewid gwybodaeth a chyngor â hwy;

(6) sefydlu neu gefnogi unrhyw ymddiriedolaethau, cymdeithasau neu sefydliadau elusennol sy'n cael eu ffurfio ar gyfer unrhyw un o'r dibenion elusennol sydd wedi'u cynnwys yn yr Amcanion;

(7) caffael, uno neu lunio unrhyw bartneriaeth neu gyd-fenter ag unrhyw elusen arall;

(8) neilltuo incwm fel cronfa wrth gefn yn erbyn gwariant yn y dyfodol ond dim ond yn unol â pholisi ysgrifenedig ar gronfeydd wrth gefn;

(9) cyflogi a thalu staff fel y bo angen am wneud gwaith y Coleg. Gall y Coleg gyflogi neu dalu Cyfarwyddwr dim ond i'r graddau y caniateir iddo wneud hynny gan Erthygl 6 ac ar yr amod ei fod yn cydymffurfio â'r amodau yn yr Erthygl honno;

(10) i:

(a) adneuo neu fuddsoddi cronfeydd;

(b) cyflogi rheolwr codi arian proffesiynol; a

(c) trefnu i fuddsoddiadau neu eiddo arall y Coleg gael eu dal yn enw enwebai;

yn yr un modd ac yn ddarostyngedig i'r un amodau ag y caniateir i ymddiriedolwyr ymddiriedolaeth ei wneud gan Ddeddf Ymddiriedolwyr 2000;

(11) darparu yswiriant indemniad i'r Cyfarwyddwyr yn unol â'r amodau, ac yn ddarostyngedig i'r amodau yn adran 73F o Ddeddf Elusennau 1993;

(12) talu am gostau ffurfio a chofrestru'r Coleg fel cwmni ac fel elusen o gronfeydd y Coleg;

(13) gwneud taliadau, darparu gwasanaethau neu ddarparu budd arall i rai (gan gynnwys unrhyw Aelodau) sydd (1) wrthi'n trefnu, yn darparu neu'n derbyn addysg uwch, addysg bellach ac addysg barhaus cyfrwng y Gymraeg neu iaith Gymraeg neu (2) wrthi'n cynnal gweithgareddau perthynol at drefnu neu ddarparu addysg uwch, addysg bellach ac addysg barhaus cyfrwng y Gymraeg a iaith Gymraeg neu (3) wrthi'n hyrwyddo, cynnal, datblygu a goruchwylio dysgu, caffael, gwella a gloywi sgiliau cyfathrebu iaith Gymraeg i bobl yn gyffredinol.

Defnyddio incwm ac eiddo

6 (1) Defnyddir incwm ac eiddo'r Coleg dim ond er mwyn hybu'r Amcanion.

(2) (a) Mae hawl gan Gyfarwyddwr i gael ei ad-dalu o eiddo'r Coleg neu gall dalu o eiddo o'r fath dreuliau rhesymol a dalwyd yn briodol ganddo neu ganddi wrth weithredu ar ran y Coleg.

(b) Gall Cyfarwyddwr gael budd o yswiriant indemniad ymddiriedolwr a brynwyd gan y Coleg yn unol â'r amodau, ac yn ddarostyngedig i'r amodau yn adran 73F o Ddeddf Elusennau 1993.

(c) Gall Cyfarwyddwr dderbyn indemniad gan y Coleg yn yr amgylchiadau a bennwyd yn Erthygl 49.

(3) Ni all incwm neu eiddo'r Coleg gael eu talu neu eu trosglwyddo'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol trwy gyfrwng difidend, bonws neu fel arall trwy gyfrwng elw i unrhyw Aelod o'r Coleg. Nid yw hyn yn atal Aelod neu Gyfarwyddwr rhag derbyn:

(a) budd o'r Coleg yn ei rinwedd fel buddiolwr y Coleg o dan Erthygl 5(13) neu fel arall;

(b) tâl rhesymol a phriodol am unrhyw nwyddau neu wasanaethau a gyflenwir i'r Coleg (boed dan Erthygl 5(9) neu fel arall) ag eithrio gwasanaeth fel ymddiriedolwr.

Aelodau

7 (1) Rhaid i'r Coleg ganiatáu i gorff neu gymdeithas fod yn Aelod:

(a) os ydy'r corff neu'r gymdeithas yn ymwneud ag addysg Gymraeg neu â diddordeb ynddi (neu sy'n cynrychioli rhai sy'n ymwneud â hi neu sydd â diddordeb ynddi); ac

(b) os ydy'r corff neu'r gymdeithas yn gwneud cais i'r Coleg i fod yn Aelod yn unol ag unrhyw broses a bennir gan y Bwrdd; ac

(c) os ydy'r Bwrdd yn cymeradwyo'r cais;

(2) Gall y Bwrdd, yn ei ddisgresiwn llwyr, dderbyn neu wrthod unrhyw gais am aelodaeth ac nid oes rhaid iddo roi rhesymau am wneud.

(3) Nid oes modd trosglwyddo Aelodaeth.

(4) Rhaid i'r Bwrdd gadw cofrestr o enwau a Chyfeiriadau'r Aelodau.

(5) Wrth weithredu eu hawliau fel Aelodau, rhaid i Aelodau weithredu mewn ewyllys da er budd y Coleg ac i hybu'r Amcanion.

Terfynu Aelodaeth

8 Mae Aelodaeth yn cael ei therfynu:

(1) os yw'r Aelod yn marw neu, yn achos cymdeithas, corff neu sefydliad, os yw'n peidio â bodoli neu'n colli'r gallu cyfreithiol i fod yn Aelod;

(2) lle bo'r Aelod yn Aelod yn tynnu ei Aelodaeth yn ôl trwy roi hysbysiad ysgrifenedig i'r Coleg oni bai, ar ôl yr ymddiswyddiad, y byddai llai na 1 Aelod.

Cyfarfod cyffredinol

9 Rhaid cynnal cyfarfod cyffredinol blynyddol ym mhob blwyddyn ac ni all mwy na phymtheng mis fynd heibio rhwng cyfarfodydd cyffredinol blynyddol olynol.

10 Gall y Bwrdd alw cyfarfod cyffredinol unrhyw bryd.

Rhybudd i gynnal cyfarfodydd cyffredinol

11 (1) Y cyfnodau lleiaf o hysbysiad sy'n ofynnol i gynnal cyfarfod cyffredinol y Coleg yw:

(a) un Diwrnod ar hugain Clir ar gyfer cyfarfod cyffredinol blynyddol neu gyfarfod cyffredinol sy'n cael ei alw i basio cynnig arbennig;

(b) pedwar Diwrnod ar ddeg Clir ar gyfer pob cyfarfod cyffredinol arall.

(2) Gall cyfarfod cyffredinol gael ei alw gan hysbysiad byrrach os yw mwyafrif yr Aelodau sydd â hawl i fod yn bresennol a phleidleisio yn y cyfarfod yn cytuno ar hynny, sef mwyafrif nad ydynt, gyda'i gilydd, yn dal llai na 90 y cant o gyfanswm yr hawliau pleidleisio.

(3) Rhaid i'r hysbysiad nodi dyddiad, amser a lleoliad y cyfarfod a natur gyffredinol y busnes sydd i'w drafod. Os yw'r cyfarfod yn gyfarfod cyffredinol blynyddol, rhaid i'r hysbysiad nodi hynny. Rhaid i'r hysbysiad gynnwys datganiad hefyd sy'n pennu hawl Aelodau i benodi dirprwy o dan adran 324 o Ddeddf Cwmnïau 2006 ac Erthygl 18.

(4) Rhaid rhoi hysbysiad hefyd i bob Aelod ac i'r Cyfarwyddwyr a'r archwilwyr.

12 Ni fydd gweithrediadau mewn cyfarfod yn cael eu hannilysu oherwydd nad oedd unigolyn a chanddo hawl i gael hysbysiad o'r cyfarfod heb dderbyn hysbysiad oherwydd bod y Coleg wedi'i hepgor ar gam.

Gweithrediadau mewn cyfarfodydd cyffredinol

13 (1) Bydd Aelodau yn mynychu cyfarfodydd cyffredinol drwy eu Cynrychiolwyr Awdurdodedig. Gall Aelod neu ei Gynrychiolydd Awdurdodedig benodi dirprwy. Gall y Cadeirydd hefyd benodi un o'r Cyfarwyddwyr yn ddirprwy iddo ef neu iddi hi os nad yw'n gallu mynychu'r cyfarfod cyffredinol.

(2) Ni chaiff unrhyw fusnes ei drafod mewn unrhyw gyfarfod cyffredinol oni bai fod cworwm yn bresennol.

(3) Cworwm yw 10% o'r Cynrychiolwyr Awdurdodedig yn ychwanegol at Gadeirydd y Cyfarwyddwyr neu ei ddirprwy ef neu ei dirprwy hi.

14 (1) Os:

(a) nad yw cworwm yn bresennol cyn pen hanner awr o'r amser a drefnwyd ar gyfer y cyfarfod; neu

(b) yw cworwm yn peidio â bod yn bresennol yn ystod y cyfarfod;

caiff y cyfarfod ei ohirio a bydd y Cyfarwyddwyr yn pennu amser a lleoliad arall ar gyfer y cyfarfod.

(2) Rhaid i'r Cyfarwyddwyr ailgynnull y cyfarfod a rhaid iddynt roi o leiaf saith Diwrnod Clir o rybudd ar gyfer y cyfarfod wedi'i ailgynnull gan nodi dyddiad, amser a lleoliad y cyfarfod.

(3) Os nad yw cworwm yn bresennol yn y cyfarfod a ailgynullwyd cyn pen pymtheng munud o'r amser a drefnwyd ar gyfer dechrau'r cyfarfod, bydd yr Aelodau sy'n bresennol yn bersonol neu drwy ddirprwy y pryd hynny yn ffurfio cworwm ar gyfer y cyfarfod hwnnw.

15 (1) Caiff cyfarfodydd cyffredinol eu cadeirio gan y sawl sydd wedi ei benodi i gadeirio cyfarfodydd y Cyfarwyddwyr neu gan ddirprwy'r cyfryw berson.

(2) Os nad oes unigolyn o'r fath neu os nad yw ef neu hi yn bresennol cyn pen pymtheng munud o'r amser a drefnwyd ar gyfer y cyfarfod, bydd Cyfarwyddwr a enwebir gan y Cyfarwyddwyr yn cadeirio'r cyfarfod.

(3) Os dim ond un Cyfarwyddwr sy'n bresennol ac yn barod i weithredu, bydd ef neu hi yn cadeirio'r cyfarfod.

(4) Os nad yw Cyfarwyddwr yn bresennol ac yn barod i gadeirio'r cyfarfod cyn pen pymtheg munud ar ôl yr amser a drefnwyd ar gyfer ei gynnal, rhaid i'r Aelodau sy'n bresennol yn bersonol neu drwy ddirprwy ac sydd â hawl i bleidleisio ddewis un o'u plith i gadeirio'r cyfarfod.

16 (1) Gall yr Aelodau sy'n bresennol yn bersonol neu drwy ddirprwy yn y cyfarfod benderfynu drwy gynnig cyffredin i ohirio'r cyfarfod.

(2) Rhaid i'r sawl sy'n cadeirio'r cyfarfod benderfynu dyddiad, amser a lleoliad ar gyfer ailgynnull y cyfarfod oni bai fod y manylion hynny wedi'u pennu yn y penderfyniad.

(3) Ni chaiff unrhyw fusnes ei drafod mewn cyfarfod a ail-gynullwyd oni bai y byddai modd ei drafod yn briodol yn y cyfarfod pe na byddai wedi cael ei ohirio.

(4) Os yw cyfarfod yn cael ei ohirio gan benderfyniad yr Aelodau am fwy na saith diwrnod, bydd rhybudd o saith Diwrnod Clir o leiaf yn cael ei roi ar gyfer y cyfarfod a ail-gynullwyd gan nodi dyddiad, amser a lleoliad y cyfarfod.

17 (1) Bydd unrhyw bleidlais mewn cyfarfod yn cael ei phenderfynu trwy godi llaw oni bai fod cais i gyfrif pleidleisiau cyn cyhoeddi, neu pan gyhoeddir y canlyniad, yn cael ei wneud gan:

(a) y sawl sy'n cadeirio'r cyfarfod; neu

(b) o leiaf ddau Aelod sy'n bresennol yn bersonol neu drwy ddirprwy a chanddo'r hawl i bleidleisio yn y cyfarfod; neu

(c) gan Aelod neu Aelodau sy'n bresennol yn bersonol neu drwy ddirprwy sy'n cynrychioli dim llai nag un rhan o ddeg o gyfanswm hawliau pleidleisio'r holl Aelodau sydd â'r hawl i bleidleisio yn y cyfarfod.

(2) (a) Bydd canlyniad y bleidlais a gyhoeddir gan y sawl sy'n cadeirio'r cyfarfod yn derfynol oni bai fod galw am gyfrif pleidleisiau.

(b) Rhaid cofnodi canlyniad y bleidlais yng nghofnodion y Coleg ond nid oes rhaid cofnodi nifer neu gyfran y pleidleisiau.

(3) (a) Gall y cais i gyfrif pleidleisiau gael ei dynnu'n ôl, cyn cyfrif y pleidleisiau, ond dim ond gyda chaniatâd y sawl sy'n cadeirio'r cyfarfod.

(b) Os yw'r cais i gyfrif pleidleisiau yn cael ei dynnu'n ôl ni fydd hyn yn annilysu canlyniad y bleidlais trwy godi llaw a gyhoeddwyd cyn i'r cais gael ei wneud.

(4) (a) Rhaid i'r sawl sy'n cadeirio'r cyfarfod ddatgan sut y caiff y pleidleisiau eu cyfrif. Gall benodi archwilwyr (nad oes rhaid iddynt fod yn Aelodau) a all drefnu amser a lleoliad ar gyfer cyhoeddi canlyniadau'r cyfrif pleidleisiau.

(b) Caiff canlyniad y cyfrif pleidleisiau ei ystyried yn benderfyniad y cyfarfod lle y gwneir cais i gyfrif pleidleisiau.

(5) (a) Os oes cais i gyfrif pleidleisiau ar gyfer ethol unigolyn i gadeirio cyfarfod neu ar gwestiwn o ohirio'r cyfarfod, rhaid cyfrif y pleidleisiau ar unwaith.

(b) Os oes cais i gyfrif pleidleisiau ar unrhyw gwestiwn arall rhaid gwneud hyn naill ai ar unwaith neu ar amser ac mewn lleoliad a benderfynir gan y sawl sy'n cadeirio'r cyfarfod.

(c) Rhaid cyfrif pleidleisiau cyn pen deng niwrnod ar hugain ar ôl derbyn y cais i wneud hyn.

(ch) Os nad yw pleidleisiau'n cael eu cyfrif ar unwaith caiff o leiaf saith Diwrnod Clir o hysbysiad ei roi gan nodi amser a lleoliad ar gyfer cyfrif pleidleisiau

(d) Os oes cais i gyfrif pleidleisiau gall y cyfarfod barhau i ddelio ag unrhyw fusnes arall a all gael ei drafod yn y cyfarfod.

Cynnwys hysbysiadau drwy ddirprwy

18 (1) Gall dirprwyon gael eu penodi'n ddilys dim ond trwy hysbysiad ysgrifenedig ("hysbysiad dirprwy") sydd:

(a) yn nodi enw a chyfeiriad yr Aelod (neu lle bo'n berthnasol ei Gynrychiolydd Awdurdodedig) sy'n penodi'r dirprwy;

(b) adnabod y sawl sydd wedi'i benodi fel dirprwy yr Aelod a'r cyfarfod cyffredinol y mae'r unigolyn hwnnw yn cael ei benodi ar ei gyfer;

(c) wedi'i lofnodi gan neu ar ran yr Aelod sy'n penodi'r dirprwy, neu wedi'i ddilysu mewn ffordd a bennir gan y Cyfarwyddwyr; ac

(ch) yn cael ei gyflwyno i'r Coleg yn unol â'r Erthyglau ac unrhyw gyfarwyddiadau sydd wedi'u cynnwys yn yr hysbysiad o gyfarfod cyffredinol y maent yn cyfeirio ato.

(2) Gall y Bwrdd fynnu bod hysbysiadau dirprwy yn cael eu cyflwyno mewn ffurf arbennig, a gallant bennu ffurfiau gwahanol at ddibenion gwahanol.

(3) Gall hysbysiadau dirprwy bennu sut y mae'r dirprwy a benodir ganddynt yn pleidleisio (neu fod y dirprwy yn ymatal rhag pleidleisio) ar un cynnig neu fwy.

(4) Oni bai fod hysbysiad dirprwy yn nodi fel arall, rhaid iddo gael ei drin fel un sy'n:

(a) caniatáu i'r sawl a benodir yn ddirprwy oddi tano ddisgresiwn ynghylch sut i bleidleisio ar unrhyw gynigion atodol neu weithdrefnol a roddwyd gerbron y cyfarfod; a

(b) penodi'r unigolyn hwnnw fel dirprwy mewn perthynas ag unrhyw ohirio o'r cyfarfod cyffredinol y mae'n cyfeirio ato yn ogystal â'r cyfarfod ei hun.

Cyflwyno hysbysiadau drwy ddirprwy

19 (1) Mae unigolyn sydd â'r hawl i fod yn bresennol, siarad neu bleidleisio (naill ai drwy godi llaw neu gyfrif pleidleisiau) mewn cyfarfod cyffredinol yn parhau â'r hawl ar gyfer y cyfarfod hwnnw neu unrhyw oedi o'r cyfarfod, er bod hysbysiad drwy ddirprwy dilys wedi ei gyflwyno i'r Coleg gan neu ar ran yr unigolyn hwnnw.

(2) Gall penodiad o dan hysbysiad drwy ddirprwy gael ei dynnu'n ôl trwy gyflwyno i'r Coleg hysbysiad ysgrifenedig a roddir gan neu ar ran yr unigolyn sydd wedi rhoi'r hysbysiad drwy ddirprwy neu y cafodd ei roi ar ei ran.

(3) Bydd hysbysiad sy'n tynnu'n ôl benodiad dirprwy ddim ond yn weithredol os caiff ei gyflwyno cyn dechrau'r cyfarfod neu gyfarfod a ohiriwyd y mae'n cyfeirio ato.

(4) Os nad yw hysbysiad drwy ddirprwy yn cael ei weithredu gan y sawl sy'n penodi'r dirprwy, rhaid iddo gynnwys tystiolaeth ysgrifenedig o awdurdod y sawl a'i gweithredodd i'w weithredu ar ran y sawl sy'n penodi.

Cynigion ysgrifenedig

20 (1) Bydd cynnig ysgrifenedig wedi'i gytuno gan fwyafrif syml (neu yn achos cynnig arbennig gan fwyafrif o ddim llai na 75%) o'r Aelodau a fyddai wedi bod â hawl i bleidleisio arno pe byddai wedi cael ei gyflwyno mewn cyfarfod cyffredinol yn weithredol ar yr amod bod:

(a) copi o'r cynnig arfaethedig wedi ei anfon at bob Aelod cymwys;

(b) mwyafrif syml (neu yn achos cynnig arbennig mwyafrif o ddim llai na 75%) o'r Aelodau wedi llofnodi eu bod yn cytuno â'r cynnig; ac

(c) y cynnig wedi'i gynnwys mewn Dogfen wedi'i dilysu a gafodd ei derbyn yn y swyddfa gofrestredig o fewn y cyfnod o 28 diwrnod yn dechrau gyda'r dyddiad cylchrediad.

(2) Gall cynnig ysgrifenedig gynnwys sawl copi y mae un neu ragor o'r Aelodau wedi llofnodi eu bod yn cytuno â'r cynnig.

(3) Yn achos Aelod-sefydliad, gall ei Gynrychiolydd Awdurdodedig lofnodi ei fod yn cytuno.

Pleidleisiau Aelodau

21 Bydd un bleidlais gan bob Aelod.

22 Rhaid i unrhyw wrthwynebiad i gymhwyster unrhyw bleidleisiwr gael ei godi yn y cyfarfod lle mae'r bleidlais yn cael ei bwrw a bydd penderfyniad y sawl sy'n cadeirio'r cyfarfod yn derfynol.

23 (1) Rhaid i bob Aelod enwebu unigolyn i weithredu fel ei gynrychiolydd mewn unrhyw gyfarfod o'r Coleg.

(2) Rhaid i'r sefydliad hysbysu'r Coleg yn ysgrifenedig am enw ei gynrychiolydd. Ni fydd hawl gan y Cynrychiolydd Awdurdodedig i gynrychioli'r sefydliad mewn unrhyw gyfarfod oni bai fod y Coleg wedi derbyn yr hysbysiad. Gall y Cynrychiolydd Awdurdodedig barhau i gynrychioli'r sefydliad nes bod y Coleg yn derbyn hysbysiad ysgrifenedig i'r gwrthwyneb.

(3) Bydd unrhyw hysbysiad a roddir i'r Coleg yn dystiolaeth derfynol bod hawl gan y Cynrychiolydd Awdurdodedig i gynrychioli'r sefydliad neu fod ei awdurdod wedi ei ddiddymu. Ni fydd yn ofynnol i'r Coleg ystyried a yw'r Cynrychiolydd Awdurdodedig wedi ei benodi'n briodol gan y sefydliad.

Cyfarwyddwyr

24 (1) Rhaid i Gyfarwyddwr fod yn fod dynol 16 oed neu'n hŷn.

(2) Ni all unrhyw un gael ei benodi'n Gyfarwyddwr os yw wedi ei anghymhwyso rhag gweithredu o dan ddarpariaethau Erthygl 29.

(3) Y Cyfarwyddwyr fydd:

(a) Cadeirydd annibynnol, fydd yn rhugl yn y Gymraeg a'r Saesneg. Penodir pob Cadeirydd trwy broses a benderfynir gan y Bwrdd.

(b) hyd at 12 a dim llai nag 8 Cyfarwyddwr (yn cynnwys y Cadeirydd), a benodir drwy benderfyniad y Bwrdd yn unol â pha bynnag broses y gwêl y Bwrdd yn briodol o dro i dro.

25 Ni all Cyfarwyddwr benodi Cyfarwyddwr arall neu unrhyw un i weithredu ar ei ran mewn cyfarfodydd Bwrdd.

Pwerau Cyfarwyddwyr

26 (1) Bydd y Cyfarwyddwyr yn rheoli busnes y Coleg a gallant ymarfer holl bwerau'r Coleg oni bai eu bod yn amodol ar unrhyw gyfyngiadau a osodir gan y Ddeddf Cwmnïau, yr Erthyglau neu unrhyw benderfyniad arbennig.

(2) Ni fydd unrhyw newid i'r Erthyglau neu unrhyw benderfyniad arbennig yn cael effaith ôl-weithredol i annilysu unrhyw weithred flaenorol gan y Cyfarwyddwyr.

(3) Gall unrhyw gyfarfod o'r Cyfarwyddwyr lle mae cworwm yn bresennol pan gaiff y penderfyniad perthnasol ei wneud ymarfer yr holl bwerau y gall y Cyfarwyddwyr eu hymarfer.

Tymor gwasanaeth Cyfarwyddwyr

27 Bydd pob Cyfarwyddwr yn cael eu hapwyntio am dymor o bedair blynedd, gyda'r opsiwn i wasanaethu am dymor pellach o bedair blynedd. Bydd tymor y Cadeirydd hefyd yn gyfnod o bedair blynedd, gyda'r opsiwn o wasanaethu am dymor pellach o bedair blynedd, ac eithrio os y penodir Cyfarwyddwr cyfredol i wasanaethu fel Cadeirydd yn ystod ei dymor cyntaf neu ei ail, bydd ei dymor fel Cadeirydd yn dod i ben unai ar ddiwedd y bedair blynedd gyntaf ers

iddo gael ei apwyntio yn Gyfarwyddwr, neu ar ddiwedd yr ail gyfnod o bedair blynedd wedi iddo gael ei apwyntio yn Gyfarwyddwr, neu mewn amgylchiadau arbennig, ar derfyn dwy flynedd ychwanegol wedi i'r ail gyfnod o bedair blynedd ddod i ben.

28 Bydd ymddeoliad yn weithredol ar ddiwedd y cyfarfod perthnasol.

Anghymhwyso a diswyddo Cyfarwyddwyr

29 Bydd Cyfarwyddwr yn peidio â dal swydd os yw:

(1) yn peidio â bod yn Gyfarwyddwr trwy rinwedd unrhyw ddarpariaeth yn y Deddfau Cwmnïau neu wedi'i wahardd yn ôl y gyfraith rhag bod yn Gyfarwyddwr;

(2) wedi'i anghymhwyso rhag gweithredu fel ymddiriedolwr trwy rinwedd adran 72 o Ddeddf Elusennau 1993 (neu unrhyw ailddeddfiad statudol neu addasiad o'r ddarpariaeth honno);

(3) yn analluog oherwydd anhwylder meddyliol, salwch neu anaf ac yn methu â rheoli a gweinyddu ei fusnes ei hun;

(4) yn ymddiswyddo fel Cyfarwyddwr trwy roi hysbysiad i'r Coleg (ond dim ond os bydd o leiaf ddau Gyfarwyddwr yn aros yn y swydd pan fydd yr hysbysiad ymddiswyddo yn weithredol);

(5) yn absennol heb ganiatâd y Cyfarwyddwyr o bob un o'u cyfarfodydd a gynhelir o fewn cyfnod o naw mis olynol a bod y Cyfarwyddwyr yn penderfynu y dylai ei swydd fod yn wag; neu

(6) wedi cyflawni toriad dybryd o delerau Cod Ymarfer y Cyfarwyddwyr.

Talu Cyfarwyddwyr

30 Ni all y Cyfarwyddwyr gael unrhyw dâl oni bai yr awdurdodir hyn gan Erthygl 6.

Gweithrediadau'r Cyfarwyddwyr

31 (1) Gall y Cyfarwyddwyr reoleiddio eu gweithrediadau fel y gwelant yn dda, yn amodol ar ddarpariaethau'r Erthyglau.

(2) Rhaid i'r Cyfarwyddwyr gynnal o leiaf dri chyfarfod bob blwyddyn.

(3) Gall unrhyw dri Chyfarwyddwr alw cyfarfod o'r Cyfarwyddwyr.

(4) Rhaid i'r Ysgrifennydd (os oes un) alw cyfarfod o'r Cyfarwyddwyr os yw Cyfarwyddwr yn gofyn iddo/iddi wneud hynny.

(5) Bydd cwestiynau sy'n codi mewn cyfarfod yn cael eu penderfynu gan fwyafrif y pleidleisiau.

(6) Yn achos pleidleisiau cyfartal, bydd gan y sawl sy'n cadeirio'r cyfarfod ail bleidlais neu bleidlais fwrw.

(7) Gall cyfarfod gael ei gynnal drwy ddull electronig addas y cytunwyd arno gan y Cyfarwyddwyr lle y gall pob cyfranogwr gyfathrebu â phob un o'r cyfranogwyr eraill.

32 (1) Ni all unrhyw benderfyniad gael ei wneud gan gyfarfod y Cyfarwyddwyr oni bai fod cworwm yn bresennol ar yr adeg yr ystyrir bod y penderfyniad wedi ei wneud. Mae 'presennol' yn cynnwys bod yn bresennol drwy ddull electronig addas y cytunwyd arno gan y Cyfarwyddwyr lle y gall cyfranogwr neu gyfranogwyr gyfathrebu â phob un o'r cyfranogwyr eraill.

(2) Bydd y cworwm yn chwe Chyfarwyddwr.

(3) Ni fydd Cyfarwyddwr yn cael ei gyfrif yn y cworwm sy'n bresennol pan fydd unrhyw benderfyniad yn cael ei wneud am fater nad oes hawl gan y Cyfarwyddwr hwnnw i bleidleisio arno.

33 Os yw nifer y Cyfarwyddwyr yn llai na'r nifer a bennwyd fel y cworwm, gall y Cyfarwyddwyr neu Gyfarwyddwr sy'n parhau weithredu dim ond i'r pwrpas o lenwi swyddi gwag neu alw cyfarfod cyffredinol.

34 Y Cadeirydd fydd yn cadeirio'r cyfarfod, ac yn ei h/absenoldeb, bydd y Cyfarwyddwyr yn penodi Cyfarwyddwr i gadeirio y cyfarfod.

35 (1) Bydd penderfyniad ysgrifenedig neu mewn Ffurf Electronig wedi'i gytuno gan fwyafrif syml o'r Cyfarwyddwyr sydd â hawl i gael rhybudd o gyfarfod y Cyfarwyddwyr neu bwyllgor y Cyfarwyddwyr a phleidleisio ar y cynnig mor ddilys ac effeithiol â phe byddai wedi ei basio mewn cyfarfod o'r Cyfarwyddwyr neu (yn ôl yr achos) bwyllgor y Cyfarwyddwyr a gynullwyd ac a gynhaliwyd i'r pwrpas hwnnw ar yr amod bod:

(a) copi o'r cynnig yn cael ei anfon neu ei gyflwyno i bob un o'r Cyfarwyddwyr sy'n gymwys i bleidleisio; a

(b) mwyafrif syml o'r Cyfarwyddwyr wedi llofnodi eu bod yn cytuno â'r cynnig mewn Dogfen neu Ddogfennau a ddilyswyd sy'n cael eu derbyn yn y swyddfa gofrestredig o fewn y cyfnod o 28 diwrnod yn dechrau gyda'r dyddiad cylchrediad.

(2) Gall y penderfyniad ysgrifenedig fod ar ffurf sawl Dogfen sy'n cynnwys testun y penderfyniad yn yr un ffurf, ac y mae un neu ragor o'r Cyfarwyddwyr wedi arwyddo ar bob un ohonynt ei fod / bod yn cytuno â'r penderfyniad.

Dirprwyo

36 (1) Gall y Cyfarwyddwyr ddirprwyo unrhyw bwerau neu swyddogaethau sydd ganddynt i un o'u plith, neu i bwyllgor o ddau neu ragor o Gyfarwyddwyr (a all gynnwys pobl nad ydynt yn Gyfarwyddwyr, lle bo'r pwerau neu swyddogaethau yn rhai y gellir yn ddilys eu dirprwyo gan ymddiriedolwyr elusennol) ond rhaid i delerau'r dirprwyo gael eu cofnodi yn y llyfr cofnodion.

(2) Gall y Cyfarwyddwyr osod amodau wrth ddirprwyo, gan gynnwys yr amodau:

(a) y caiff y pwerau perthnasol eu hymarfer gan y pwyllgor dirprwyedig yn unig;

(b) ni all unrhyw wariant godi ar ran y Coleg ac eithrio yn unol â chyllideb y cytunwyd arni eisoes gyda'r Cyfarwyddwyr.

(3) Gall y Cyfarwyddwyr sefydlu a diddymu y fath bwyllgorau, grwpiau, byrddau ac organau eraill ag yr ystyriant eu bod yn ddymunol er mwyn hybu'r Amcanion, er mwyn cynghori'r Cyfarwyddwyr neu er mwyn gwneud pethau eraill ag y bo'n gyfreithiol i'r Cyfarwyddwyr eu mynnu.

(4) Gall y Cyfarwyddwyr ddiddymu neu newid dirprwyaeth dan Erthygl 36(1).

(5) Gall y Cyfarwyddwyr ddiddymu neu newid cylch gorchwyl unrhyw organ a sefydlir dan Erthygl 36 (3).

(6) Rhaid i holl weithrediadau a gweithdrefnau unrhyw bwyllgorau ac unrhyw organau a sefydlir dan Erthygl 36 (3) gael eu hadrodd yn llawn ac yn brydlon i'r Cyfarwyddwyr.

Datganiad o fuddiannau Cyfarwyddwyr

37 Rhaid i Gyfarwyddwr ddatgan natur a graddfa unrhyw fudd, boed yn uniongyrchol neu'n anuniongyrchol, sydd ganddo neu ganddi mewn trafodiad neu drefn arfaethedig â'r Coleg neu mewn unrhyw drafodiad neu drefn a lofnodwyd gan y Coleg oedd heb gael ei ddatgan cyn hyn. Rhaid i Gyfarwyddwr fod yn absennol o unrhyw drafodaethau'r Cyfarwyddwyr lle mae'n bosibl y bydd gwrthdaro yn codi rhwng ei ddyletswydd i weithredu er lles y Coleg yn unig ac unrhyw fudd personol (gan gynnwys ond heb ei gyfyngu i unrhyw fudd ariannol personol).

Gwrthdaro buddiannau

38 Rhaid i'r Cyfarwyddwyr lunio a chadw at reolau er mwyn sicrhau nad effeithir ar eu penderfyniadau yn amhriodol gan wrthdaro buddiannau oherwydd dyletswydd o deyrngarwch i sefydliad neu unigolyn arall lle nad yw'r gwrthdaro wedi'i awdurdodi drwy rinwedd unrhyw ddarpariaeth arall yn yr Erthyglau.

Dilysrwydd penderfyniadau gan y Cyfarwyddwyr

39 (1) Yn amodol ar Erthygl 39(2), bydd holl weithrediadau cyfarfod o'r Cyfarwyddwyr, neu bwyllgor y Cyfarwyddwyr, yn ddilys heblaw bod Cyfarwyddwr:

(a) a oedd wedi'i anghymhwyso rhag dal swydd;

(b) a oedd wedi ymddiswyddo yn flaenorol neu yr oedd yn ofynnol iddo adael y swydd yn ôl y Erthyglau;

(c) a oedd heb hawl i bleidleisio ar y mater, oherwydd gwrthdaro buddiannau neu fel arall;

wedi cymryd rhan mewn unrhyw bleidlais a heb:

(ch) ystyried pleidlais y Cyfarwyddwr hwnnw; a heb

(d) cyfrif y Cyfarwyddwr hwnnw yn y cworwm mae'r penderfyniad wedi ei wneud gan fwyafrif y Cyfarwyddwyr mewn cyfarfod sydd â chworwm.

(2) Nid yw Erthygl 39(1) yn caniatáu i Gyfarwyddwr neu unigolyn cysylltiedig gadw unrhyw fudd y gall unrhyw benderfyniad gan y Cyfarwyddwyr neu bwyllgor y Cyfarwyddwyr ei roi iddo neu iddi pe byddai, heblaw am Erthygl 39(1), y penderfyniad yn annilys, neu os nad yw'r Cyfarwyddwr wedi cydymffurfio ag Erthygl 37.

Sêl

40 Os oes Sêl gan y Coleg dylid ei defnyddio dim ond gydag awdurdod y Cyfarwyddwyr neu bwyllgor y Cyfarwyddwyr a awdurdodwyd gan y Cyfarwyddwyr. Gall y Cyfarwyddwyr bennu pwy fydd yn llofnodi unrhyw offeryn y mae'r Sêl wedi'i gosod arno ac oni bai y pennir fel arall caiff ei lofnodi gan Gyfarwyddwr a chan yr Ysgrifennydd (os oes un) neu gan ail Gyfarwyddwr.

Cofnodion

41 Rhaid i'r Cyfarwyddwyr gadw cofnodion o:

(1) pob Swyddog a benodir gan y Cyfarwyddwyr;

(2) gweithrediadau cyfarfodydd y Coleg;

(3) cyfarfodydd y Cyfarwyddwyr a phwyllgorau'r Cyfarwyddwyr gan gynnwys:

(a) enwau'r Cyfarwyddwyr sy'n bresennol yn y cyfarfod;

(b) y penderfyniadau a wnaed yn y cyfarfodydd; a

(c) lle y bo'n briodol, y rhesymau dros y penderfyniadau.

Cyfrifon

42 (1) Rhaid i'r Cyfarwyddwyr baratoi ar gyfer pob blwyddyn ariannol gyfrifon sy'n ofynnol gan y Deddfau Cwmnïau. Rhaid i'r cyfrifon gael eu paratoi i roi darlun gwir a theg a dilyn safonau cyfrifeg a gyhoeddwyd neu a fabwysiadwyd gan y Bwrdd Safonau Cyfrifeg neu ei olynwyr a dilyn argymhellion y Datganiad o Arferion Cymeradwy cymwys.

(2) Rhaid i'r Cyfarwyddwyr gadw cofnodion cyfrifyddu fel sy'n ofynnol gan y Ddeddf Cwmnïau.

Adroddiad Blynyddol, Ffurflen Flynyddol a'r Gofrestr Elusennau

43 (1) Rhaid i'r Cyfarwyddwyr gydymffurfio â gofynion y ddeddfwriaeth berthnasol o dro i dro mewn perthynas â:

(a) trosglwyddo datganiadau cyfrifon i'r Coleg;

(b) paratoi Adroddiad Blynyddol a'i roi i'r Comisiwn a Thŷ'r Cwmnïau ;

(c) paratoi Ffurflen Flynyddol a'i rhoi i'r Comisiwn a Thŷ'r Cwmnïau.

(2) Rhaid i'r Cyfarwyddwyr hysbysu'r Comisiwn yn brydlon am unrhyw newidiadau i gofnod y Coleg ar y Gofrestr Ganolog Elusennau. Yn yr un modd rhaid i'r Cyfarwyddwyr hysbysu Tŷ'r Cwmnïau yn brydlon am unrhyw newidiadau i gofnod y Coleg gyda Thŷ'r Cwmnïau.

Dulliau cyfathrebu i'w defnyddio

44 (1) Yn amodol ar yr Erthyglau, gall unrhyw beth a anfonir neu a gyflenwir gan neu i'r Coleg o dan yr Erthyglau gael ei anfon neu ei gyflenwi mewn ffordd y mae Deddf Cwmnïau 2006 yn ei ddarparu ar gyfer Dogfennau neu wybodaeth sydd wedi'u hawdurdodi neu sy'n ofynnol gan unrhyw ddarpariaeth o'r Ddeddf honno sydd i'w hanfon neu eu cyflenwi gan neu i'r Coleg.

(2) Yn amodol ar yr Erthyglau, gall unrhyw hysbysiad neu Ddogfen sydd i'w hanfon neu eu cyflenwi i Gyfarwyddwr mewn perthynas â gwneud penderfyniadau gan Gyfarwyddwyr hefyd gael eu hanfon neu eu cyflenwi trwy'r dulliau y mae'r Cyfarwyddwr wedi gofyn iddynt gael eu hanfon neu eu cyflenwi gyda hysbysiadau neu Ddogfennau o'r fath am y tro.

45 Rhaid i unrhyw hysbysiad sydd i'w roi i unrhyw unigolyn neu gan unrhyw unigolyn o dan yr Erthyglau:

(1) bod yn ysgrifenedig; neu

(2) cael ei roi mewn Ffurf Electronig.

46 (1) Gall y Coleg roi unrhyw hysbysiad i Aelod naill ai:

(a) yn bersonol; neu

(b) trwy ei anfon trwy'r post mewn amlen ragdaledig wedi'i chyfeirio at yr Aelod yn ei Gyfeiriad; neu

(c) trwy ei adael yng Nghyfeiriad yr Aelod; neu

(ch) trwy ei roi mewn Ffurf Electronig i Gyfeiriad yr Aelod.

(2) Ni fydd hawl gan Aelod nad yw'n cofrestru Cyfeiriad gyda'r Coleg neu sy'n cofrestru Cyfeiriad post yn unig nad yw o fewn Prydain Fawr neu Ogledd Iwerddon i dderbyn unrhyw hysbysiad gan y Coleg.

47 Ystyrir y bydd Aelod sy'n bresennol yn bersonol mewn unrhyw gyfarfod o'r Coleg wedi cael hysbysiad o'r cyfarfod ac i ba bwrpas y galwyd y cyfarfod.

48 (1) Bydd prawf bod amlen sy'n cynnwys hysbysiad wedi ei chyfeirio'n briodol, yn rhagdaledig ac wedi'i phostio yn dystiolaeth derfynol bod hysbysiad wedi'i roi.

(2) Bydd prawf y rhoddwyd hysbysiad ar Ffurf Electronig yn derfynol os gall y cwmni ddangos ei fod wedi ei gyfeirio a'i anfon yn briodol, yn unol ag adran 1147 o Ddeddf Cwmnïau 2006.

(3) Yn unol ag adran 1147 o Ddeddf Cwmnïau 2006 bydd hysbysiad wedi'i roi:

(a) 48 awr ar ôl i'r amlen a oedd yn ei gynnwys gael ei phostio; neu

(b) yn achos Ffurf Electronig o gyfathrebu, 48 awr ar ôl iddo gael ei anfon.

Indemniad

49 (1) Gall y Coleg indemnio Cyfarwyddwr perthnasol yn erbyn unrhyw atebolrwydd a ddaw i'w ran yn rhinwedd ei swydd, i'r graddau a ganiateir gan adrannau 232 i 234 o Ddeddf Cwmnïau 2006.

(2) Yn yr Erthygl hon mae "Cyfarwyddwr perthnasol" yn golygu unrhyw Gyfarwyddwr neu gyn-Gyfarwyddwr y Coleg.

Rheolau

50 (1) Gall y Cyfarwyddwyr, o bryd i'w gilydd, lunio rheolau neu is-ddeddfau rhesymol a phriodol y teimlant eu bod yn angenrheidiol neu'n fuddiol er mwyn rheoli a gweinyddu'r Coleg yn briodol.

(2) Mewn cyfarfod cyffredinol mae pŵer gan y Coleg i newid, ychwanegu at neu ddiddymu'r rheolau neu'r is-ddeddfau.

(3) Bydd y rheolau neu'r is-ddeddfau yn gyfrwymol ar bob Aelod o'r Coleg. Bydd pob rheol neu is-ddeddf yn cydymffurfio ag unrhyw beth sydd wedi'i gynnwys yn y cyfansoddiad hwn, ac ni fydd yn effeithio ar unrhyw beth sydd wedi'i gynnwys yn yr Erthyglau neu'n eu diddymu.

Diddymu

51 (1) Gall Aelodau'r Coleg, ar unrhyw adeg cyn hynny, ac wrth ddisgwyl ei diddymiad, benderfynu y bydd unrhyw asedau net y Coleg, ar ôl i'r cyfan o'i ddyledion a'i rwymedigaethau gael eu talu, neu ar ôl darparu ar eu cyfer, adeg diddymu'r Coleg neu cyn diddymu'r Coleg, yn cael eu defnyddio neu eu trosglwyddo mewn unrhyw un o'r ffyrdd canlynol:

(a) yn uniongyrchol ar gyfer yr Amcanion; neu

(b) trwy eu trosglwyddo i unrhyw elusen neu elusennau at ddibenion sy'n debyg i'r Amcanion; neu

(c) i unrhyw elusen neu elusennau i'w defnyddio at ddibenion arbennig sydd wedi'u cynnwys o fewn yr Amcanion.

(2) Yn amodol ar unrhyw benderfyniad gan Aelodau'r Coleg, gall Cyfarwyddwyr y Coleg ar unrhyw adeg cyn, ac wrth ddisgwyl ei ddiddymiad, benderfynu y bydd unrhyw asedau net y Coleg, ar ôl i'r cyfan o'i dyledion a'i rwymedigaethau gael eu talu, neu ar ôl darparu ar eu cyfer, yn cael eu defnyddio neu eu trosglwyddo pan gaiff y Coleg ei ddiddymu neu cyn iddo gael ei ddiddymu:

(a) yn uniongyrchol ar gyfer yr Amcanion; neu

(b) trwy eu trosglwyddo i unrhyw elusen neu elusennau at ddibenion sy'n debyg i'r Amcanion; neu

(c) i unrhyw elusen neu elusennau i'w defnyddio at ddibenion arbennig sydd wedi'u cynnwys o fewn yr Amcanion.

(3) Mewn unrhyw achos ni fydd asedau net y Coleg yn cael eu talu i Aelodau'r Coleg neu eu dosbarthu ymhlith Aelodau'r Coleg (ac eithrio i Aelod sydd yn elusen ei hun) ac os nad yw cynnig yn unol ag Erthygl 51(1) yn cael ei basio gan yr Aelodau neu'r Cyfarwyddwyr, bydd asedau net y Coleg yn cael eu defnyddio at ddibenion elusennol fel y penderfynir gan Lywodraeth Cymru.

Y Gymraeg

52 Y Gymraeg fydd iaith gweinyddu mewnol y Coleg.